

WNF teleurgesteld in aanpak wateroverlast New Orleans

Het artikel over de aanpak van de waterhuishouding in en rond New Orleans van Mathijs van Ledden (zie H₂O nr. 16) is bij het Wereld Natuur Fonds (WNF) met verbazing gelezen. Hoe is het mogelijk dat een Nederlandse ingenieur anno 2010 dezelfde oplossingen propageert als onze Deltacommissie in 1953? Aldus Arjan Berkhuisen.

Natuurlijk, de Deltawerken hebben voorspoed en veiligheid gebracht. Maar er is sinds 1953 wél een enorme ontwikkeling op gang gekomen, ook bij de Nederlandse waterexperts. De eerste keringen waren nog hard en gesloten. Latere werken, zoals de Oosterscheldekering en de Maeslantkering, zijn bewust zo open mogelijk en bieden daardoor veel meer ruimte aan de natuurlijke processen die het gebied in de loop der eeuwen hebben gevormd. Ook experimenteren we tegenwoordig met *building with nature*, waarbij de natuurlijke processen worden omarmd voor veiligere en goedkopere resultaten. Die ontwikkeling is niet terug te vinden in het artikel over de aanpak van Royal Haskoning in Louisiana. Het gaat over 'verkorten van de kustlijn', maar rept met geen woord over het grootste probleem van de Mississippi-delta: het veronachtzamen van de natuurlijke processen die de delta hebben gevormd. Geen woord over de afname van sedimentstromen in de Mississippi door bovenstroomse infrastructuur. Geen woord over de aantasting van de grote natuurgebieden die als buffers tussen zee, stad en landbouwgebieden liggen.

Ooit groeide deze delta jaarlijks met tientallen meters door al het zand en slib dat de rivier met zich mee bracht. Die brengt van oorsprong ongelooflijke hoeveelheden sedimenten met zich mee. Eén overstroming liet al snel tien centimeter slib achter. Dat gebeurt nauwelijks meer. Volgens een artikel in Science komt dit met name door het aanbrengen van veel harde infrastructuur in de delta zelf en bovenstrooms. Het aantal bufferende hectares moerasgebied slinkt en de bodem langs de kust blijft dalen. Over het belang van een gezond ecosysteem voor een (dichtbevolkte) delta, rept het artikel evenmin. De natuurgebieden rond de kust zijn bijvoorbeeld als paaigebieden van primair belang voor de omvangrijke visserijsector van New Orleans.

Dat op korte termijn effectieve ingrepen van ingenieurs nodig zijn voor de veiligheid, staat buiten kijf. Maar dat kan niet zonder oplossingen te plaatsen in een context van bredere maatschappelijke belangen op lange termijn. Behalve als kustverdediging is het gebied essentieel voor de biodiversiteit en economie. De ingrepen en oplossingen van nu moeten aansluiten bij oplossingen waar veiligheid en ecosystemen ook op lange termijn baat bij hebben. Nederlanders experimenteren bijvoorbeeld met zand bij de Hollandse kust om zo de veiligheid zo natuurlijk mogelijk te vergroten. Doelgericht

Werzaamheden om New Orleans te beschermen tegen nieuwe overstromingen (foto: Royal Haskoning)

gebruik van sedimenten uit de Mississippi moet daar nu ook al op de agenda staan, zodat vergelijkbare ontwikkelingen niet worden geremd of uitgesloten door de huidige ingrepen. Dat vergt een aanpak die veel verder gaat dan noodoplossingen. Een half verhaal over de toekomst van zo'n belangrijke delta, die voor immense uitdagingen staat tegen de achtergrond van zulke traumatische ervaringen, is een slecht verhaal.

Arjan Berkhuisen (Wereld Natuur Fonds)

Weerwoord

Met interesse heb ik kennis genomen van de reactie van het Wereld Natuur Fonds. H₂O schreef dit artikel op basis van een interview met mij over het werk van Royal Haskoning in New Orleans. De gekozen focus was het dijkenprogramma rondom deze stad sinds Katrina en de rol van Royal Haskoning in dit enorme project van meer dan 14 miljard dollar. Een goed en snel uitgevoerd dijkenprogramma, dat richt zich op de korte termijn (2011), is van levensbelang voor de stad en haar inwoners, gelet op de discutabele staat van het dijkenstelsel in 2005 en de orkanen die met regelmaat de stad bedreigen (zoals bijvoorbeeld orkaan Gustav in 2008).

Royal Haskoning herkent zich niet in de kritiek van het WNF op onze aanpak. Zo spreekt het WNF zijn verbazing uit over het principe van kustlijnverkorting rondom New Orleans. Opgemerkt wordt dat het in New Orleans specifiek gaat om het afsluitbaar maken van allerlei door de mens aangelegde uitwaterings- en scheepvaartkanalen, en niet om de afsluiting van waardevolle natuurgebieden, zoals in het zuidwesten van Nederland het geval was. Dat dergelijke afsluitingen soms ook gepaard gaan met

negatieve effecten op het milieu is helder: beweegbare keringen zijn in de maak om een goede wateruitwisseling zoveel mogelijk op peil te houden. Het toepassen van het principe van kustlijnverkorting kan soms ook betekenen dat de natuur juist meer in plaats van minder ruimte krijgt. Zo is onder meer door ons sterk gepleit om delen aan de oostkant en zuidkant van de stad weer buitendijks te maken. Hiermee zou het dijkenstelsel verder verkort kunnen worden om daarmee de stad kleiner en compacter te maken en de nieuwe buitendijkse gebieden weer als wetlands in te richten. Helaas is met dit voorstel tot op heden niets gedaan en wij beschouwen dat als een gemiste kans na Katrina.

Royal Haskoning is het van harte eens met het WNF dat de brede context van kusterosie en wetlandherstel in het zuiden van Louisiana uiterst belangrijk is, zeker voor de lange termijn. Daarom heeft Royal Haskoning diverse groepen Nederlandse studenten laten werken aan studies om te kijken hoe de oorspronkelijke uitwisseling tussen rivier en wetland weer te herstellen zou zijn. Ook is onder andere door ons voorgesteld - en dit wordt genoemd in het artikel - om de rivier veel meer ruimte te geven in het gebied ten zuiden van New Orleans, richting de monding van de Mississippi (zie ook H₂O nr. 7). Principes als *building with nature* en het programma Ruimte voor de Rivier vormen hierbij voor ons en onze studenten inspiratiebronnen om de gedachten in Louisiana te prikkelen voor alternatieve oplossingen. Royal Haskoning is van harte bereid met het WNF van gedachten te wisselen hierover op basis van wederzijdse ervaringen in de afgelopen jaren.

Mathijs van Ledden (Royal Haskoning)